

Kammarmusikmanifestet. Replik 5

Bidrag från Musikaliska Akademiens Kammarmusiknämnd
2008-07-11

Kammarmusikmanifestets författare ger sig in i debatten om sitt eget manifestet. I en text framför allt riktad mot Lennart Nilssons inlägg menar man att det fria musiklivet istället för att koncentrera sig på skillnader, bör fokusera på de stora likheter som finns – inte minst vad gäller det fria musiklivets ekonomiska förutsättningar i förhållande till det institutionella.

Lennart Nilssons inlägg i debatten kring Kammarmusikmanifestet innehåller förutom intressanta förslag om förbättringar inom musiklivet tyvärr också grundläggande missuppfattningar om Kammarmusikmanifestets bakgrund och målsättning. Därför vill nu Kammarmusiknämnden förtydliga vissa saker i Manifestet som diskuterats på Nutida Musiks hemsida efter publiceringen.

Kammarmusiknämnden kan med glädje konstatera att ett av våra syften med Manifestet redan har burit frukt: att ur konstnärsperspektiv formulera ett framåtriktat idédokument och starta en välbehövlig debatt om kammarmusiken och dess sköra situation. Ingen institution har eller tar ett totalansvar för kammarmusikens varande och fortlevnad. Manifestet innehåller också konkreta förslag på åtgärder, bland annat bildandet av ett nav.

Innan Manifestet skrevs hämtade vi in åsikter och kunskaper från musiklivet inom de delområden där vi ansåg att våra egna konstnärliga eller organisatoriska erfarenheter inte räckte till. Åsikterna har varit samstämmiga kring de brister som kammarmusiken lever med och därför torde de problemområden som är beskrivna i Manifestet kunna ses som djupt förankrade. Det måste dock poängteras att Manifestet inte gör anspråk på att vara någon total kartläggning eller utredning av musiklivet utan är, som sagt, ett idédokument från fem musikkonstnärer om just den fria kammarmusiken och inget annat.

Vi såg med största allvar på detta uppdrag: nämnden ville föreslå något som enar och absolut inte splittrar det fria musiklivet. Som Fredrik Österling mycket riktigt nämner i sin replik finns det en risk i resurssvaga kulturmiljöer för att eventuell debatt mer innehåller ”misstänkliggörande på tvären i musiklivet” än konkreta förslag. Tyvärr ser vi exempel på detta misstänkliggörande i Lennart Nilssons inlägg när han till exempel ställer olika genrer mot varandra.

Kammarmusiknämnden ville istället lyfta blicken och se mer övergripande på det fria musiklivet. Vi konstaterade snabbt nödvändigheten av att utvidga det kammarmusikaliska begreppet och därmed inkludera alla olika konstnärliga musikaliska uttryck, såväl i äldre som i nyskapande former där improvisationsmusiken är en viktig del. Alla fria konstmusikaliska genrer har det gemensamt att de trots starka konstnärliga idéer och livaktiga initiativ dras med strukturella svårigheter i sitt arbete på grund av små resurser och dålig långsiktighet.

Vi avsåg naturligtvis inte att någon utövare, arrangör eller skribent skulle se sig ideologiskt eller estetiskt intvingad i begreppet kammarmusik, det vore ju rent ut sagt dumt (Dagens Nyheter, Martin Nyström 080310). Nya musikaliska strömmar bildas kontinuerligt och kan förhålla sig på många skiftande sätt gentemot olika traditioner, vilket i grunden är något mycket positivt (sic). Vi har helt enkelt inte funnit något bättre ord än kammarmusik, och har inte heller hos någon av de personer vi rådfrågat hittat en bättre formulering. Eftersom nämndens ledamöter på olika sätt själva arbetar konstnärligt med många olika musikaliska uttrycksformer ser vi idén om ett vidgat konstnärligt fält som en självklarhet.

Drömmen är ett kammarmusikaliskt landskap präglat av resurser för att gynna en konstnärlig mångfald, en musikalisk bredd med alla dess skiftande uttryck. Kammarmusiknämnden vill självklart att samtliga fria genrer ska få bättre förutsättningar att växa. Genreöverskridande verksamhet förutsätter just att de olika genrerna har sin egen stadiga grund att stå på.

I ett musikliv präglat av stora institutioner ligger det en fara i att just fria constellationer och individuella initiativ, som inom till exempel improvisationsmusiken och den nutida konstmusiken, inte får någon chans till långsiktighet och fördjupning. Vi tror att Lennart Nilsson och nämnden egentligen är mycket överens, och vill gärna ta fasta på likheterna.

För att klargöra samverkansformen och den konstnärliga bredden ytterligare citerar vi här några av de viktigaste punkterna ur Navets verksamhetsplan, ett dokument senast uppdaterat den 4/6 2008.

- Navet skall vara en konstnärligt styrd struktur sprungen ur det fria musiklivet till vilket regionala kammarmusikarrangörer och scener knyts i samverkan.
- Navet skall initiera, utveckla, programsätta samt stödja kammarmusikaliska projekt.
- Navets huvuduppgift skall vara att på en hög konstnärlig och professionell nivå ansvara för att dessa framförs och uppmärksammas såväl runt om i landet som internationellt.
- Navet och dess konstnärliga ledare skall också samarbeta med redan etablerade fristående och ideella nätverk.
- Projekten skall omfatta konstmusikalisk kammarmusik i vid mening; musikaliska experiment skall samsas med traditionen och gränsöverskridande samarbeten med andra konstarter.

De kostnadsförslag som lämnas i Manifestet utgår från att den infrastruktur som nu finns för den fria musiken skulle finnas kvar

och kompletteras av ett fungerande nav för just kammarmusik. Manifestet pekar inte ut någon enskild institution för nedläggning eller försvagning: inte Rikskonserter, inte Länsmusiken, inte orkesterinstitutionerna. Manifestet pekar istället på den oerhörda snedvridning som sker av medel till institutionerna jämfört med till den fria musiken, en snedvridning som försvårar utveckling inom just detta breda fält.

Kammarmusiknämnden förutsätter att samtliga andra utsatta och livsnödvändiga genrer inom den fria musiken, till exempel folkmusik och jazz, genom egna förslag från konstnärer insatta i dessa genrer kan hitta sina egna vägar till fortsatt existens i samklang med andra fria musikformer.

Kammarmusiknämndens arbetsstrategi kring Manifestet var och är att fokusera på de goda exemplen som faktiskt finns i hela landet och som bör förstärkas för att säkra den fria musikens tillväxt. Den interna tävlan mellan olika genrer inom det fria musiklivet som Lennart Nilssons inlägg ger uttryck för måste vi själva försöka ta oss förbi. Istället för att koncentrera oss på skillnader borde vi fokusera på de stora likheter som finns – inte minst vad gäller det fria musiklivets ekonomiska förutsättningar i förhållande till det institutionella musiklivets.

Musikaliska Akademiens Kammarmusiknämnd: Marie Samuelsson, Anna Lindal, Anders Hultqvist, George Kentros, Anders Loguin och sekreterare Maria Eby von Zweigbergk.